

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/434/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Székesfehérvári Törvényszék 2.Pf.180/2023/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A személyesen eljáró indítványozók alkotmányjogi panaszt terjesztettek elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján. Az indítványozók a Székesfehérvári Törvényszék 2.Pf.180/2023/5. számú ítéletének, a Székesfehérvári Járásbíróság 14.P.20620/2021/118. számú ítéletének, illetve a Székesfehérvár Megyei Jogú Város Címzetes Főjegyzője 04/207-5/2021. és 04/208-5/2021. számú határozatainak, mint alaptörvény-ellenes bírói és jegyzői döntések megsemmisítését kérték.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] Az alapügy I. rendű alperese megbízta az alapügy II. rendű alperesét az indítványozók – az alapügy felperesei – tulajdonában álló, eltérő házszám alatt található, de azonos helyrajzi számon nyilvántartott ingatlan tőszomszédságában lévő oktatási intézmény teljeskörű felújításával és az udvarban nagyméretű sportlétesítmény építésével. A bontási-építkezési munkálatok megkezdését követően az indítványozók tulajdonában álló ingatlanon az állagromlás jelei mutatkoztak: az épület belső tereiben, homlokzatán, padlóján repedések keletkeztek. Az indítványozók a jegyzőhöz fordultak birtokvédelemért, aki az indítványozók kérelmeit elutasította. Az elutasítás alapján az ellenérdekű felek – alperesek – a birtokháborítást nem ismerték el, míg az indítványozók a kérelemeikben foglaltak alátámasztására értékelhető bizonyítékot nem jelöltek meg.
- [4] Az indítványozók ezt követően terjesztették elő keresetüket, melyben a jegyző elutasító határozatának megváltoztatását, birtokháborítás megállapítását, annak

megszüntetését, az ingatlan eredeti állapotának helyreállítását, továbbá az alperesek jövőbeni birtokháborítástól való eltiltását kérték. Az indítványozók az eredeti birtokállapot helyreállítása keretében az ingatlan hibáinak alperesek általi kijavítását kérték. Keresetüket változatlanuk fenntartották azt követően is, hogy maguk is elfogadták, hogy az ingatlan már nem mozgott, nem süllyedt. Az indítványozók kártérítési kérelmet a bírói kioktatás ellenére sem terjesztettek elő.

- [5] A Székesfehérvári Járásbíróság az indítványozók keresetét elutasította. Az elsőfokú bíróság ítéletében elvi érveléssel fejtette ki, hogy a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény jogcímhez kötöttség elve szerint az indítványozók követelését a bíróság kizárólag a birtokvédelem szabályai szerint bírálhatta el. Birtokvédelem azt illeti meg, akinek békés birtokolását tilos önhatalommal sértik. A birtokvédelem célja – a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) szerint –, hogy az ilyen behatást megszüntesse, és ezzel az eredeti birtokállapotot helyreállítsa, a konkrét birtokháborítást pedig a jövőre nézve kizárja. Amennyiben már megszűnt a birtokháborítás, de annak káros következményei a békés birtoklást zavarják, kártérítés követelhető a vagyoni hátrány megtérítésére. Így az elsőfokú bíróság az ítéletében írtak szerint azt vizsgálta, hogy a korábbi, vagy a jövőbeni munkálatok az indítványozók ingatlanára káros behatással voltak-e (a bírói döntésidőpontjában, vagy a jövőben). Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, hogy a már megszűnt behatások milyen károkat okoztak. A felek elfogadták, hogy az alperesek munkavégzése befejeződött, a talajmozgások pedig megszűntek. Az ítélet szerint a II. rendű alperes az ítélet meghozatalakor birtokháborító magatartást nem folytatott.
- [6] Az indítványozók fellebbezését követően a Székesfehérvári Törvényszék az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A másodfokú bíróság szerint a Székesfehérvári Járásbíróság helytállóan állapította meg az ítélet alapjául szolgáló tényállást, és helytállóan vont le a végső jogi következtetést. A Székesfehérvári Törvényszék megállapította, hogy az elsőfokú bíróság – pervezetési kötelezettségének eleget téve – két alkalommal is megkísérelte egyértelművé tenni az indítványozók számára, hogy az ingatlanukban bekövetkezett hibák kijavítása iránti igényük nem érvényesíthető birtokvédelmi alapon. Eljárása során a másodfokú bíróság is kísérletet tett az ingatlan állagának helyreállítására irányuló kereseti kérelem jogalapjának tisztázására. Ennek ellenére az indítványozók fenntartották álláspontjukat: az eredeti állapot helyreállítását, a bekövetkezett állagsérelem elhárítását birtokvédelmi alapon kérték. A Székesfehérvári Törvényszék megállapította, hogy a megjelölt jogalapon a kereset nem volt teljesíthető, a másodfokú bíróság nem volt jogosult a követelést más jogalapon elbírálni.
- [7] 1.2. Az indítványozók ezt követően nyújtották be alkotmányjogi panaszukat, melyben az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése és XXI. cikk (1) bekezdése, VI. cikk (1) bekezdése, XIII. cikk (1) bekezdése, XV. cikk (1) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése sérelmére hivatkoztak.

- [8] Az indítványozók véleménye szerint a jegyző és a bíróságok határozatai alaptörvényellenességének oka, hogy sem a jegyző, sem pedig a bíróságok nem ismerték fel az ügy alapjogi jelentőségét, így Alaptörvénnyel összhangban nem álló jogértelmezést alkalmaztak. A döntések következtében ellehetetlenül az építkezések esetén a birtokháborítás bírósági érvényesíthetősége, az kizárólag a birtokfosztásra korlátozódik. Meglátásuk szerint ugyancsak az Alaptörvénybe ütközik, hogy a bíróságok ítéletének értelmezése folytán a birtokvédelem kizárólag az építkezési folyamatok során érvényesíthető, így a kereset sikere az elsőfokú bíróság ítélethozatalának időpontjától függ. Továbbá a bíróságoknak a birtokvédelem szükségességét nem az építkezés befejezését követő időpontban, hanem a jegyző határozatának a meghozatala időpontjában kellett volna vizsgálnia.
- [9] Az indítványozók az előbbieken bemutatott érvek mentél azon az állásponton helyezkednek el, hogy az alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta, vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű.
- [10] 1.2.1. Az indítványozók az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét az önkényes bírói döntés, és az indokolt bírói döntéshez való jog megsértése miatt állították.
- [11] Az önkényesség alapját az indítványozók szerint az adja, hogy a bíróságok alapos ok és jogszabályi alap nélkül hagyták figyelmen kívül birtokvédelmi perben, „materiális pozitív behatások”, így a birtokháborítás esetén a Ptk. birtokvédelmi szabályait. Az indítványozók szerint a *contra constitutionem* jogértelmezés fennállását támasztja alá a bizonyítási eljárás lefolytatása, továbbá szakértő kirendelése – amelyek a per elhúzódásához vezettek –, amellet, hogy az indítványozók jogainak birtokvédelmi perben való érvényesíthetőségét nem állapították meg.
- [12] Az ügyben eljáró bíróságok indokolási kötelezettségüket sem teljesítették, a Fehérvári Járásbíróság egyáltalán nem, a Fehérvári Törvényszék csak részben adott indokot arra, hogy a „materiális pozitív behatás” miért nem tartozik a birtokvédelem hatálya alá. Szintén az indokolás hiányát állították az indítványozók abban a kérdésben, hogy az építkezés befejezését követően miért nem állapítható meg a szükségtelen zavarás.
- [13] 1.2.2. Az indítványozók szerint a bíróságok megsértették az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében meghatározott jogorvoslathoz való jogukat is, mert a birtokháborítás és a szükségtelen zavarás megszüntetése iránti igényüket érdemben kellett volna elbírálniuk a kártérítési perben való érvényesíthetőséget megállapító döntés helyett.
- [14] 1.2.3. Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése, a tulajdonhoz való jog sérelmét abban látták az indítványozók, hogy az egyébként a tulajdonjog védelme alatt álló birtokvédelmi jogérvényesítés esetére nem alkalmazták a birtokvédelmi szabályokat. A bíróságok elmulasztották az alapjogi érintettség felismerését, amikor nem bírálták el érdemben az indítványozók kereseti kérelmeit.

- [15] 1.2.4. Az indítványozók állították az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése szerinti törvény előtti egyenlőség elvének megsértését is, mind a jegyzői, mind pedig a bírósági döntések esetén. Érvelésükben az indítványozók előadták, hogy a birtokvédelemre hivatkozó szomszédok homogén csoportot alkotnak. Emellett a döntések következtében nem volt az indítványozók számára biztosított a birtokháborításból eredő birtokvédelmi igény érvényesítése, ellenben azokkal, akik birtokfosztásra hivatkoztak. Az ily módon, az egymással összehasonlítható helyzetben lévők között megvalósuló különbségtétel önkényes, így a döntésekben kifejtett értelmezés nincs összhangban az Alaptörvénnyel.
- [16] 1.2.5. Az alkotmányjogi panaszban kifejtettek szerint az indítványozók tisztességes hatósági eljáráshoz való jogát, így az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését is sérti a jegyző és az ügyben eljáró bíróságok döntése. Az indítványozók panaszukban a jegyző eljárását több ponton kifogásolták: az indítványozók személyes meghallgatásának, az alperesek beadványára való észrevételezés lehetőségének, az alperesek által előterjesztett nyilatkozatok példányának indítványozók részére történő átadásának hiányát; illetve a helyszíni szemle kérelem ellenére történő mellőzését. A jegyző az indítványozók szerint építésügyi hatósági eljárásba kívánta „beterelni” az indítványozókat. A jegyző tévesen jutott arra az álláspontra, hogy az alperesek nem ismerték el a birtokháborítást, amely az indítványozók szerint nem lehet döntő szempont egy *fair* eljárásban. A bíróságok azáltal sértették meg az indítványozók Alaptörvényben biztosított jogát, hogy érdemben nem bírálták el az indítványozók keresetét, amely a jegyző jogszabálysértés miatti, polgári jogi felelősségének megállapítás szempontjából bír jelentőséggel.
- [17] 1.2.6. Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése, az otthon tiszteletben tartásához fűződő joguk az alkotmányjogi panasz szerint azért sérült, mert a jegyző és az ügyben eljáró bíróságok nem ismerték fel az indítványozók jogát arra, hogy birtokháborítás esetén birtokvédelem keretében érvényesítsék jogaikat, kérelmüket érdemben nem bírálták el. Az otthon védelmének különösen olyan helyzetben kell érvényesülnie, amikor magánszemély és a közpénzből fedezett beruházást megvalósító jogi személy között folyik a bírósági eljárás.
- [18] 1.2.7. Az indítványozók együtt hivatkoztak a P) cikk (1) bekezdésére és a XXI. cikk (1) bekezdésére, az azok között fennálló szoros összefüggés miatt. Az indítványozók előadták, hogy a P) cikk (1) bekezdése, illetve az egészséges környezethez való jog alá tartozik a kulturális örökség megóvása. Az indítványozók területét a jogalkotó „műemléki jelentőségű terület” alá sorolta, amely fokozott gondosságot követel az építkezések során. Így a birtokvédelmi igény érvényesítésének megtagadása a hivatkozott alaptörvényi rendelkezésekbe ütköző módon sérti a kulturális örökség védelmét.

- [19] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [20] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézhezvételétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozók a 2024. február 12. napján benyújtott alkotmányjogi panaszukat határidőben terjesztették elő.
- [21] 2.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdekében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti [a) pont], továbbá az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva [b) pont].
- [22] Az indítványozók, mint az alkotmányjogi panaszra okot adó per felperesei, egyedi ügyükben terjesztették elő alkotmányjogi panaszukat, jogosultnak és érintettnek is tekinthetők. Az indítványozók az ügy érdekében hozott döntéssel szemben, jogorvoslati lehetőségeik kimerítését követően fordultak az Alkotmánybírósághoz.
- [23] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése nem tekinthető az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jognak {3435/2020. (XII. 9.) AB végzés, Indokolás [15]; 3273/2023. (VI. 9.) AB végzés, Indokolás [32]}. Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is megállapította, hogy a hivatkozott alaptörvényi rendelkezésre alkotmányjogi panasz nem alapítható, ezért az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésére alapított alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt feltételnek.
- [24] 2.3. Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)-f) pontban rögzített, határozott kérelem kritériumainak részben felel meg. Az indítvány tartalmazza a) az indítványozók jogosultságát és az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó alaptörvényi, valamint törvényi rendelkezést; b) az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [VI. cikk (1) bekezdése, XIII. cikk (1) bekezdése, XV. cikk (1) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése]; c) az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntéseket [Székesfehérvári Törvényszék 2.Pf.180/2023/5. számú ítélete, a Székesfehérvári Járásbíróság 14.P.20620/2021/118. számú ítélete]; d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [P) cikk (1) bekezdése, XXI. cikk (1) bekezdése, VI. cikk (1) bekezdése, XIII. cikk (1) bekezdése, XV. cikk (1) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése]; e) indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel, valamint f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a bírói döntéseket.

- [25] Az indítványozók az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdésének megsértését az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésével összefüggésben állították, az alkotmányjogi panasz önálló érvelést a XXI. cikk esetén nem tartalmaz. Önálló indokolás hiányában az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdése sérelmének megállapítására irányuló panasz nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjában foglalt követelményeknek {3498/2023. (XII. 1.) AB végzés, Indokolás [17]}.
- [26] 3. Az Abtv. 29. §-a értelmében az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő - alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kéteyle vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [27] 3.1. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét állító érvelésre, mely szerint a bíróságok döntései alaptörvény-ellenes (*contra constitutionem*), önkényes döntések az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy „[ö]nmagában egy *contra legem* ítélet még nem szükségképpen alaptörvény-ellenes (*contra constitutionem*) ítélet. Kivételesen, kellően súlyos esetekben azonban egy *contra legem* jogalkalmazás is felemelkedhet alkotmányjogilag értékelhető szintre, és a bírói döntés alaptörvény-ellenességének megállapításához vezethet” {29/2021. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [28]}. Az Alkotmánybíróság a 20/2017. (VII. 18.) AB határozatában három, egymást erősítő feltétel együttes fennállását követelte meg annak megállapításhoz, hogy a *contra legem* jogalkalmazás felérjen az alkotmányossági sérelem szintjére, amelyek a következők: „a bíróság a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normákat nem vette figyelembe, döntésének ezt a mozzanatát nem indokolta meg, s döntését ehelyett egy olyan bírósági joggyakorlatra alapította, amelynek alapjául szolgáló jogi normákat a jogalkotó kifejezetten hatályon kívül helyezte” {20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [29]; 3044/2022. (I. 31.) AB végzés, Indokolás [28]; 164/2024. (V. 10.) AB végzés, Indokolás [28]}. E három feltétel érdemi vizsgálatát lehetővé tevő alkotmányjogi érvelést az alkotmányjogi panasz nem adott elő, mindössze a támadott ítéletek megállapításait vitatta.
- [28] Az indítványozók állították azt is, hogy mind a Székesfehérvári Járásbíróság, mind pedig a Székesfehérvári Törvényszék ítélete esetén sérült az indokolt bírói döntéshez való joguk. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező indokolási kötelezettség alkotmányos követelményéből az fakad, hogy a bíróság döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően köteles számot adni {lásd például: 3366/2023. (VII. 19.) AB végzés, Indokolás [33]}. „A bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az

indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása” (lásd először: 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]; lásd például: 3189/2024. (V. 17.) AB végzés, Indokolás [37]). „Az indokolási kötelezettség azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolásának nem minden egyes részletre, hanem az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie” (3159/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [31]; 3097/2021. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [34]). Az indokolási kötelezettség elmulasztásának kételye sem a Székesfehérvári Járásbíróság, sem pedig a Székesfehérvári Törvényszék esetében nem merült fel, a bíróságok az ügy érdemében lényeges kérdésekre ítéleteikben kitértek.

- [29] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy ítéletében az elsőfokú bíróság kitért arra, hogy amennyiben a birtokháborítás megszűnt, de annak káros következményei a békés birtoklást zavarják, akkor kártérítés követelhető (Székesfehérvári Járásbíróság, Indokolás [40]). A Székesfehérvári Törvényszék szintén kifejtette, hogy a Ptk. birtokvédelmi rendelkezései alapján birtokperben a birtokháborítás jogkövetkezményeként az eredeti állapot helyreállítása és a zavarás megszüntetése alkalmazható. Az indítványozók a birtoklásból nem estek ki, a birtokhelyzet nem változott meg, ezért nem volt teljesíthető az eredeti birtokállapot helyreállítása. Az elsőfokú bíróság nem az építkezés ítélethozatalt megelőző befejezése miatt utasította el az indítványozók keresetét, hanem abból az okból, mert az indítványozók a felhívás ellenére nem megfelelő jogcímen terjesztették elő igényüket (Székesfehérvári Törvényszék, Indokolás [35]-[38]). Az, hogy az indítványozók az ügyben eljáró bíróságok egyébként megindokolt döntéseit tévesnek tartják, vagy álláspontjuk szerint az indokolásnak másra is ki kellett volna térnie, nem tekinthető az eljárás tisztességessége követelményrendszerén belül értékelhető alkotmányossági kérdésnek (lásd hasonlóan: 3397/2020. (X. 29.) AB végzés, Indokolás [13]).
- [30] 3.2. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jog állított sérelmével összefüggésben kiemeli: „a jogorvoslathoz való jog olyan alkotmányos alapjog, amely tárgyát tekintve a bírói, illetőleg a hatósági (más közigazgatási) döntésekre terjed ki, tartalmát tekintve pedig azt kívánja meg, hogy valamennyi, az érintett jogát vagy jogos érdekét (helyzetét) érdemben befolyásoló érdemi határozat felülvizsgálata érdekében legyen lehetőség más szervhez, vagy azonos szerv magasabb fórumához fordulni” (9/2017. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [20]). „Minden jogorvoslat lényegi, immanens eleme a jogorvoslás lehetősége, vagyis a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát” (lásd például: 12/2019. (IV. 8.) AB határozat, Indokolás [17]). „Ezzel összefüggésben feltétlen követelmény, hogy az eljáró fórum az eljárási szabályok által meghatározott keretek között a jogorvoslati eljárást lefolytassa és a jogorvoslati kérelemben írtakat a jogszabályban foglaltak szerint érdemben megvizsgálja” (12/2019. (IV. 8.) AB határozat, Indokolás [17]; lásd hasonlóan: 9/2017. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [21]).

- [31] Az indítványozóknak lehetősége volt arra, hogy pert indítsanak a jegyző határozatának megváltoztatása iránt, illetve, hogy jogorvoslattal éljenek az általuk sérelmesnek tartott elsőfokú bíróság által hozott ítélettel szemben, amelyekkel az indítványozók éltek is. Az elsőfokú bíróság érdemi döntést hozott, a másodfokú bíróság pedig érdemi vizsgálatot követően hozta meg döntését, melyben megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan vonta le a végső jogi következtetést. A jogorvoslathoz való jogból nem következik a döntés indítványozók számára kedvező volta {3510/2023. (XII. 1.) AB végzés, Indokolás [21]}. Mint ahogyan az az elvárás sem támasztható a jogorvoslathoz való jog alapján, hogy a bíróságok az eljárási törvények szabályaitól azért térjenek el, hogy az indítványozók – éppen a törvényi szabályoktól eltérő módon meghatározott, majd többszöri bírói felhívás ellenére abban a formában fenntartott – kérelmeinek helyt adjanak.
- [32] 3.3. A tisztességes hatósági eljáráshoz való jog sérelmét bemutató érvelésben az indítványozók kifogásolták a jegyző eljárását. Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a jegyző eljárása akkor ütközhetne az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésébe, amennyiben az valamely, a tisztességes hatósági eljárást biztosító eljárási szabályt megsértene, és ez kihatna a fél joggyakorlására, a meghozott döntésre. A jegyző a birtokvédelmi eljárására vonatkozó szabályokat a jegyző hatáskörébe tartozó birtokvédelmi eljárásról szóló 17/2015. (II. 16.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) tartalmazza. Az indítványozók nem jelölték meg, hogy a jegyző mely tisztességes hatósági eljárást biztosító eljárási szabályt sértette meg.
- [33] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a jegyző határozatában kifejtette, hogy az indítványozók által kezdeményezett helyszíni szemlét azért mellőzte, mert az a birtokháborítás megállapításának kérdésében nem szolgálhatott volna értékelhető bizonyítékként. Az Alkotmánybíróság megjegyzi azt is, hogy a jegyző elutasító döntését a Korm. rendelet 7. § (1) bekezdés a) pontjára alapította, mely szerint a jegyző elutasítja a kérelmet, ha az abban foglaltakat a megismert bizonyítékok alapján nem találta megalapozottnak.
- [34] 3.4. Az Alkotmánybíróság megállapította továbbá, hogy az indítványozók az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében, XIII. cikk (1) bekezdésében, illetve a XV. cikk (1) bekezdésében foglalt jogok sérelmét állítva valójában az ügyben hozott, az indítványozók számára kedvezőtlen jegyzői és bírósági döntések kritikáját fogalmazták meg, alkotmányossági kérdést nem vetettek fel. Az indítványozók a birtokvédelmi szabályok értelmezését kifogásolták, egyet nem értve azzal, hogy a bíróság kártérítési igény érvényesítésére irányuló kereseti kérelem hiányában a birtokvédelemre irányuló kereseti kérelmeiket elutasította (illetve az elutasító döntést helybenhagyta). Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozók a bírói jogalkalmazás helyességét vitatták, alkotmányjogi panaszukban a döntések

vizsgálatát a bírói álláspont megváltoztatása érdekében kérték az Alkotmánybíróságtól.

- [35] 3.5. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is kiemeli, hogy „[a]z Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel” {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. Az alkotmányjogi panasz „nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének. [...] A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]-[14]}. „Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon” {3137/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [9]}. „Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {először lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [36] 3.6. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság szerint az alkotmányjogi panaszban az indítványozók nem állítottak bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetettek fel. Így az indítvány nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt.
- [37] 4. A fentiek szerint az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz befogadását az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja, 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontja, illetve 29. §-a, valamint az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) AB Tü. határozat 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2024. július 9.

*Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró*

*Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Patyi András s. k.,
előadó alkotmánybíró*

*Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Szabó Marcel s. k.
alkotmánybíró*